

Feasting and Fasting, Purim and Yom Ha-Kippurim

Rabbi Judah Kerbel
Queens Jewish Center
ט' אדר תש"פ – 03/04/20

I. Feasting in the Megillah

משתה #1

אסתר א, ג-ט

בַּשָּׁנָה שְׁלוֹשׁ לְמַלְכוּתוֹ עָשָׂה מִשְׁתֵּה לְכָל־שָׂרָיו וְעַבְדָּיו חֵיל וּפָרַס וּמְדַי הַפְּרָתִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת לְפָנָיו:
In the third year of his reign, he gave a banquet for all the officials and courtiers—the administration of Persia and Media, the nobles and the governors of the provinces in his service.

בְּהָרְאֹתָי אֶת־עֵשֶׂר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת־יְקָר תְּפָאֶרֶת גְּדוּלָּתוֹ יָמִים רַבִּים שְׁמוֹנִים וּמֵאָת יוֹם:
For no fewer than a hundred and eighty days he displayed the vast riches of his kingdom and the splendid glory of his majesty.

משתה #2

אסתר א, ה-ט

וּבַמְּלֹאֲתָא הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל־הָעָם הַנִּמְצָאִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה לְמַגְדוּל וְעַד־קֶטָן מִשְׁתֵּה שִׁבְעַת יָמִים בַּחֲצָר גִּנַּת בֵּיתֵן הַמֶּלֶךְ:
At the end of this period, the king gave a banquet for seven days in the court of the king's palace garden for all the people who lived in the fortress Shushan, high and low alike.

At the end of this period, the king gave a banquet for seven days in the court of the king's palace garden for all the people who lived in the fortress Shushan, high and low alike.

חֹר וּכְרָפֶס וּתְכֵלֶת אַחוּז בַּחֲבִלֵי־בוּץ וְאַרְגָּמָן עַל־גְּלִילֵי כֶסֶף וְעֵמוּדֵי שֵׁשׁ מִטּוֹת וְזָהָב וְכוֹסֵף עַל רִצְפַּת בַּהֲט־וְשֵׁשׁ וְדָר וּסְחָרָת:
[There were hangings of] white cotton and blue wool, caught up by cords of fine linen and purple wool to silver rods and alabaster columns; and there were couches of gold and silver on a pavement of marble, alabaster, mother-of-pearl, and mosaics.

[There were hangings of] white cotton and blue wool, caught up by cords of fine linen and purple wool to silver rods and alabaster columns; and there were couches of gold and silver on a pavement of marble, alabaster, mother-of-pearl, and mosaics.

וְהַשְּׂקוֹת בְּכֵלֵי זָהָב וְכֵלִים מְכֻלִּים שׁוֹנִים וַיֵּין מַלְכוּת רַב כִּיד הַמֶּלֶךְ:
Royal wine was served in abundance, as befits a king, in golden beakers, beakers of varied design.

Royal wine was served in abundance, as befits a king, in golden beakers, beakers of varied design.

וְהַשְּׂתֵיָה כִדָּת אֵין אִנֶּס כִּי־כֹן וַיִּסַּד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל־רַב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹן אִישׁ־וְאִישׁ:
And the rule for the drinking was, "No restrictions!" For the king had given orders to every palace steward to comply with each man's wishes.

And the rule for the drinking was, "No restrictions!" For the king had given orders to every palace steward to comply with each man's wishes.

גַּם וְשֵׂתֵי הַמַּלְכָּה עָשְׂתָה מִשְׁתֵּה נָשִׁים בֵּית הַמַּלְכוּת אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ: (ו)
In addition, Queen Vashti gave a banquet for women, in the royal palace of King Ahasuerus.

In addition, Queen Vashti gave a banquet for women, in the royal palace of King Ahasuerus.

משתה #3

אסתר ב, יח

וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ מִשְׁתֵּה גְדוּלָּה לְכָל־שָׂרָיו וְעַבְדָּיו אֶת מִשְׁתֵּה אֶסְתֵּר וְהִנְחָה לְמִדְיָנוֹת עָשָׂה וַיִּתֵּן מִשָּׂאת כִּיד הַמֶּלֶךְ:
The king gave a great banquet for all his officials and courtiers, "the banquet of Esther."

He proclaimed a remission of taxes for the provinces and distributed gifts as befits a king.

משתה #4

אסתר ג, טו

הַרְצִים יֵצְאוּ דְחוּפִים בְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ וְהִדָּת נִתְּנָה בְּשׁוֹשַׁן הַבֵּיכָה וְהַמֶּלֶךְ וְהַמָּן יֹשְׁבוּ לִשְׂתוֹת וְהַעִיר שׁוֹשַׁן נְבוֹכָה:
(פ)

The couriers went out posthaste on the royal mission, and the decree was proclaimed in the fortress Shushan. The king and Haman sat down to feast, but the city of Shushan was dumfounded.

בראשית לז, כד-כה

וַיִּקְחֵהוּ וַיִּשְׁלֹכֵהוּ אֶל־בֵּרֶה וְהַבֵּרֶה רֵק אֵין בּוֹ מַיִם:

And [they] took him and cast him into the pit. The pit was empty; there was no water in it.

וַיֹּשְׁבוּ לֶאֱכֹל־לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיֵּרְאוּ וְהִנֵּה אַרְחַת יִשְׁמַעֲאֵלִים בָּאָה מִגִּלְעָד וּגְמִלִיָּהֶם נִשְׂאִים נֹכָחַת וְצָרִי וְלֹט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרָיִם:

Then they sat down to a meal. Looking up, they saw a caravan of Ishmaelites coming from Gilead, their camels bearing gum, balm, and ladanum to be taken to Egypt.

משתה #5

אסתר ה, ד-ח

וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אֶם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יָבֹא הַמֶּלֶךְ וְהַמָּן הַיּוֹם אֶל־הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי לּוֹ:

“If it please Your Majesty,” Esther replied, “let Your Majesty and Haman come today to the feast that I have prepared for him.”

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מֵהֵרֹו אֶת־הֶמָּן לַעֲשׂוֹת אֶת־דְּבַר אֶסְתֵּר וַיָּבֵא הַמֶּלֶךְ וְהַמָּן אֶל־הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר־עָשָׂתָה אֶסְתֵּר:
The king commanded, “Tell Haman to hurry and do Esther’s bidding.” So the king and Haman came to the feast that Esther had prepared.

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מֵה־שְּׁאַלְתְּךָ וַיִּנָּתֶן לָךְ וּמֵה־בִּקְשֶׁתְּךָ עַד־חֲצֵי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשׂ:

At the wine feast, the king asked Esther, “What is your wish? It shall be granted you. And what is your request? Even to half the kingdom, it shall be fulfilled.”

וַתַּעַן אֶסְתֵּר וַתֹּאמֶר שְׁאַלְתִּי וּבִקְשֶׁתִּי:

“My wish,” replied Esther, “my request—

אֶם־מִצְאֵתִי חֵן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְאֶם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב לִתֵּת אֶת־שְׁאַלְתִּי וְלַעֲשׂוֹת אֶת־בִּקְשֶׁתִּי יָבֹא הַמֶּלֶךְ וְהַמָּן אֶל־הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לָהֶם וּמִחָר אֶעֱשֶׂה כְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ:

if Your Majesty will do me the favor, if it please Your Majesty to grant my wish and accede to my request—let Your Majesty and Haman come to the feast which I will prepare for them; and tomorrow I will do Your Majesty’s bidding.”

משתה #6

אסתר ז, א-ב

וַיָּבֵא הַמֶּלֶךְ וְהַמָּן לִשְׂתוֹת עִם־אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה:

So the king and Haman came to feast with Queen Esther.

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מֵה־שְּׁאַלְתְּךָ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְתִנָּתֶן לָךְ וּמֵה־בִּקְשֶׁתְּךָ עַד־חֲצֵי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשׂ:

On the second day, the king again asked Esther at the wine feast, “What is your wish, Queen Esther? It shall be granted you. And what is your request? Even to half the kingdom, it shall be fulfilled.”

משתה #7

אסתר ח, טז-יז

לַיהוּדִים הִיטָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשִׁשׁוֹן וִיקָר:

The Jews enjoyed light and gladness, happiness and honor.

וּבְכָל-מְדִינָה וּמְדִינָה וּבְכָל-עִיר וְעִיר מִקּוֹם אֲשֶׁר דָּבַר-הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מִגִּיעַ שִׂמְחָה וְשִׁשׁוֹן לַיהוּדִים **מִשְׁתָּה נְיוֹם טוֹב** וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים כִּי-נִפְלַ פְּחַד-הַיהוּדִים עֲלֵיהֶם:

And in every province and in every city, when the king's command and decree arrived, there was gladness and joy among the Jews, a feast and a holiday. And many of the people of the land professed to be Jews, for the fear of the Jews had fallen upon them.

משתה #8-9

אסתר ט, יז-יח

בְּיוֹם-שְׁלֹשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אָדָר וּנְיָח בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר בּוֹ וַעֲשָׂה אֹתוֹ יוֹם **מִשְׁתָּה וְשִׂמְחָה**:

That was on the thirteenth day of the month of Adar; and they rested on the fourteenth day and made it a day of feasting and merrymaking.

וְהַיהוּדִים [וְהַיהוּדִים] אֲשֶׁר-בְּשׁוּשָׁן נִקְהְלוּ בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר בּוֹ וּבְאַרְבַּעָה עָשָׂר בּוֹ וּנְיָח בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ וַעֲשָׂה אֹתוֹ יוֹם **מִשְׁתָּה וְשִׂמְחָה**:

But the Jews in Shushan mustered on both the thirteenth and fourteenth days, and so rested on the fifteenth, and made it a day of feasting and merrymaking.

משתה #10

אסתר ט, כא-כג

לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם לַהֲיוֹת עֲשׂוּיִם אֵת יוֹם אַרְבַּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אָדָר וְאֵת יוֹם-חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ בְּכָל-שָׁנָה וְשָׁנָה: **כַּרְגִּים עֲלֵיהֶם לַהֲיוֹת עֲשׂוּיִם אֵת יוֹם אַרְבַּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אָדָר וְאֵת יוֹם-חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ בְּכָל-שָׁנָה וְשָׁנָה:** charging them to observe the fourteenth and fifteenth days of Adar, every year—

כִּי-מִיָּמֵינוּ אֲשֶׁר-נָחַו בָּהֶם הַיהוּדִים מֵאוֹיְבֵיהֶם וְחָדַשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי **מִשְׁתָּה וְשִׂמְחָה** וּמִשְׁלוֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְּנוּת לְאֲבִיוָנִים: the same days on which the Jews enjoyed relief from their foes and the same month which had been transformed for them from one of grief and mourning to one of festive joy. They were to observe them as days of feasting and merrymaking, and as an occasion for sending gifts to one another and presents to the poor.

וְקִבַּל הַיהוּדִים אֶת אֲשֶׁר-הִחֲלוּ לַעֲשׂוֹת וְאֵת אֲשֶׁר-כָּתַב מְרֹדֶכַי אֲלֵיהֶם:

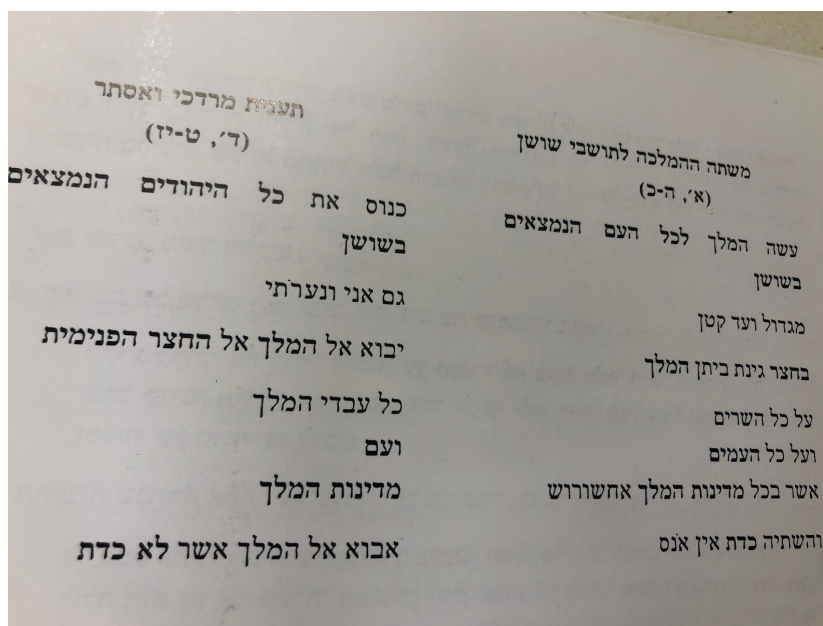
The Jews accordingly assumed as an obligation that which they had begun to practice and which Mordecai prescribed for them.

רמב"ם הלכות יום טוב פרק ו הלכה כ

כשאדם אוכל ושותה ושמח ברגל לא ימשך בין ובשחוק ובקלות ראש ויאמר שכל מי שיוסיף בזה ירבה במצות שמחה, שהשכרות והשחוק הרבה וקלות הראש אינה שמחה אלא הוללות וסכלות ולא נצטוינו על ההוללות והסכלות אלא על השמחה שיש בה עבודת יוצר הכל שנאמר +דברים כ"ח+ תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב (מרב כל) הא למדת שהעבודה בשמחה, ואי אפשר לעבוד את השם לא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך שכרות.

רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק ב הלכה יז

מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעודתו ובשלוח מנות לרעיו, שאין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים, שהמשמח לב האמללים האלו דומה לשכינה שנאמר +ישעיהו נ"ז+ להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים.

אסתר ט, לא

לְקַיֵּם אֶת־יְמֵי הַפְּרִים הָאֵלֶּה בְּזְמַנְהֶם כַּאֲשֶׁר קָיִם עֲלֵיהֶם מְרַדְּכַי הַיְהוּדִי וְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְכַאֲשֶׁר קִיְּמוּ עַל־נַפְשָׁם וְעַל־זֶרְעָם דְּבַר הַצְּמֹת וְזַעֲקָתָם:

These days of Purim shall be observed at their proper time, as Mordecai the Jew—and now Queen Esther—has obligated them to do, and just as they have assumed for themselves and their descendants the obligation of the fasts with their lamentations.

II. "Pur"im

אסתר ג, ז

בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא־חֹדֶשׁ נִסָּן בְּשַׁנַּת שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה לְמֶלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ הַפִּיל פּוּר הוּא הַגּוֹרֵל לִפְנֵי הַמֶּן מַיִם | לַיּוֹם וּמִחֹדֶשׁ לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אָדָר: (ו)

In the first month, that is, the month of Nisan, in the twelfth year of King Ahasuerus, pur—which means "the lot"—was cast before Haman concerning every day and every month, [until it fell on] the twelfth month, that is, the month of Adar.

אסתר ט, כו

עַל־כֵּן קָרְאוּ לַיָּמִים הָאֵלֶּה פּוּרִים עַל־שֵׁם הַפּוּר עַל־כֵּן עַל־כָּל־דְּבַר הָאֲגָרָת הַזֹּאת וּמֵה־רָאוּ עַל־כִּכָּה וּמָה הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם:

For that reason these days were named Purim, after pur. In view, then, of all the instructions in the said letter and of what they had experienced in that matter and what had befallen them,

ויקרא טז, ח

וַנִּתֵּן אֶהָרֵן עַל־שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גּוֹרְלוֹת גּוֹרֵל אֶחָד לַיהוָה וְגּוֹרֵל אֶחָד לְעִזָּאֵזֶל:

and he shall place lots upon the two goats, one marked for the LORD and the other marked for Azazel.

ויקרא טז, ב-ג

וַיֹּאמֶר יְקֹוֹק אֶל־מֹשֶׁה הַדְּבַר אֶל־אַהֲרֹן אַחִירָךְ וְאַל־יָבֹא בְכָל־עֵת אֶל־הַקֹּדֶשׁ מִבַּיִת לַפְּרָכֶת אֶל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶן וְלֹא יָמוּת כִּי בְעֵנָן יֵרָאֶה עַל־הַכַּפֹּרֶת:

The LORD said to Moses: Tell your brother Aaron that he is not to come at will into the Shrine behind the curtain, in front of the cover that is upon the ark, lest he die; for I appear in the cloud over the cover.

בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל־הַקֹּדֶשׁ בְּפָר בֶּן־בָּקָר לַחֻטָּאת וְאֵיל לְעֹלָה:

Thus only shall Aaron enter the Shrine: with a bull of the herd for a sin offering and a ram for a burnt offering.—

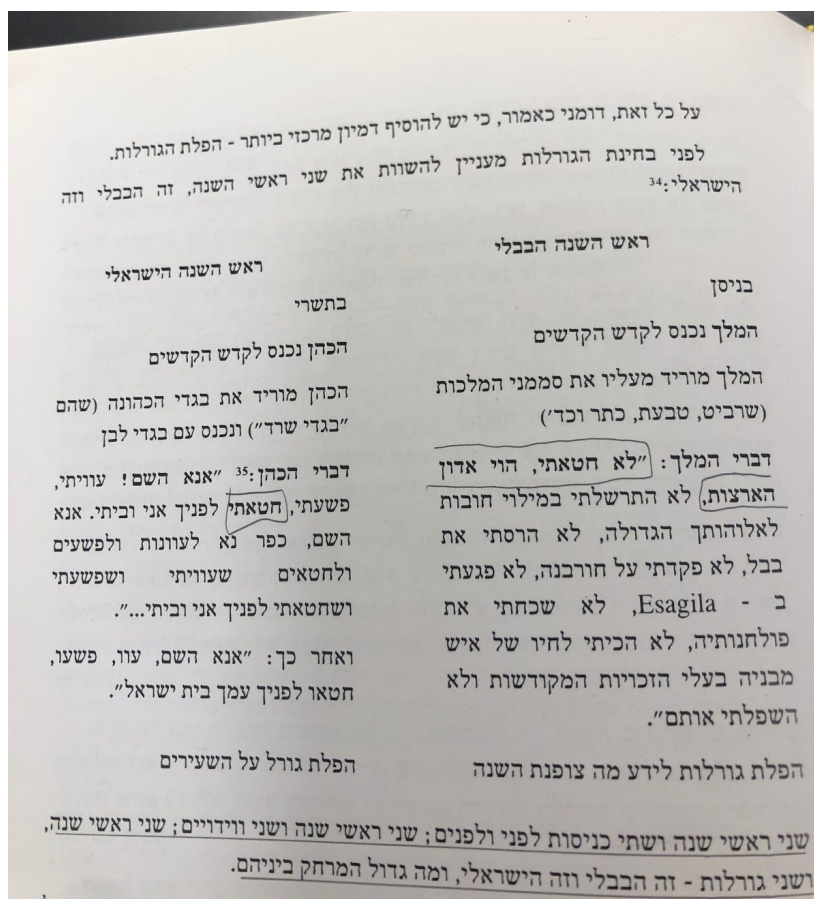
אסתר ד, י-יא

וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְהַתִּיר וּתְצַוֶּהוּ אֶל־מַרְדֳּכָי:

Esther told Hathach to take back to Mordecai the following reply:

כָּל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְעַם־מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ יוֹדְעִים אֲשֶׁר כָּל־אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יָבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַחֲצַר הַפְּנִימִית אֲשֶׁר לֹא־יִקְרָא אֶחָת דָּתוֹ לְהֵמִית לְבַד מֵאֲשֶׁר יוֹשִׁיט־לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת־שֵׁרְבִיט הַזֶּהָב וְחַיָּה וְאֲנִי לֹא נִקְרָאתִי לְבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ זֶה שְׁלוֹשִׁים יוֹם:

“All the king’s courtiers and the people of the king’s provinces know that if any person, man or woman, enters the king’s presence in the inner court without having been summoned, there is but one law for him—that he be put to death. Only if the king extends the golden scepter to him may he live. Now I have not been summoned to visit the king for the last thirty days.”

ויקרא טז, כט-ל

וְהִיְתָה לָכֶם לְחֻקֹּת עוֹלָם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ תַּעֲנֹוּ אֶת-נַפְשֵׁיכֶם וְכָל-מְלֹאכֶה לֹא תַעֲשׂוּ הָאָזְרָח וְהַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם:

And this shall be to you a law for all time: In the seventh month, on the tenth day of the month, you shall practice self-denial; and you shall do no manner of work, neither the citizen nor the alien who resides among you.

כִּי-בַיּוֹם הַזֶּה יִכָּפֹר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תִּטְהָרוּ:

For on this day atonement shall be made for you to cleanse you of all your sins; you shall be clean before the LORD.

תורה אור, מגילת אסתר

"והנה פורים ויוה"כ הוא בחינה אחת (יום כפורים פירושו כמו פורים). ונקרא פורים על שם הפור כי התנשאות המן שהפיל פור הוא הגורל שרצה לדמות לאותו הגורל שביוה"כ כו'. שכמו שיוה"כ הוא בחי' תשובה עלאה לפני ה' תטהרו כך בפורים זכו ישראל לתשובה עלאה על ידי דברי הצומות וזעקתם במסירת נפש ממש ע"י קדוש השם שהרי המן לא ביקש אלא לאבד את היהודים ואם היו כופרים ח"ו לא היה עושה להם כלום. וכמארז"ל שבימי אחשורוש קבלו את התורה ברצון ועי"ז היה נשיאת נפשם למקור חוצבם הגבה למעלה בבחי' עלה במחשבה ותשובה קדמה לעולם. והנה גלוי בחי' זו בנפש ביום הכפורים אין בו אכילה ושתייה אבל בפורים שהוא בזמן הגלות הוא ע"י שתיית היין דוקא שהוא בחי' יין המשכר דהיינו בטול הדעת והשגה כו' כמ"ש במ"א".

בית משתה לצום במגילת אסתר, פרופ' יונתן גרוסמן (בספר הדסה היא אסתר, עמ' 88, 91) גורלו של המן בי' ניסן מתבצע תוך כדי משתאות יין. אמונה בדטרמיזם מוחלט, שלא שם לבו לרמת מוסריותו של האדם. ביד האדם לנצל את הכוחות הפועלים בעולם ולרתום אותם לעזרתו. לאחר הצלחתו לגלות חוקיותו הקבועה של העולם יכו הוא להשתכר ולנאוף. הגורל שמפיל הכהן בי' תשרי נעשה תוך כדי צום, תוך כדי וידוי ותשובה. עמידתו בצום קשורה, כמובן, לעמידתו מול אל הדורש מהאדם לפעול על פי אמות מידה מוסריות. הפלת הפור כמוה כהשארת ההחלטה בידי מי שאמר והיה העולם, והוא יתערב וישגיח לאור עמידתם המוסרית והדתית של מאמיניו. פורו של המן נהפך לפורנו - באותו עולם דטרמניסטי שבו שולטים חוקים קבועים וזמנים שלא ניתן לשנותם, התערב הקב"ה והפך אותו עולם ברור ומוחלט לעולם מלא בתהפוכות, לעולם שבו החוטא יוצא נפסד...

גורל זה מופל "לפני המן". נראה, כי אין מדובר רק במיקום גיאוגרפי של הפלת הפור, אלא שמיקום זה רומז לעמדה עקרונית של מפיל הפור. כשם שהנחת היסוד בהפלת הגורל של המן היא הדטרמיזם המוחלט והקבוע, שלא ניתן להתווכח עמו, כך אמנם גורלות עם ישראל מבטאים עולם עליון מוחלט שנקבע לנצח נצחים. אלא, שפור אחד מפול "לפני המן" ואילו השני "לפני ה'". הבדל מועט הגורר בעקבותיו משתה או צום; השתכרות ופריצות או תשובה וכפרה. המן רואה עצמו שולט בכוחות הטבע הפועלים ומשפיעים על תכונת הימים, וממילא, הקוסם שמפיל את הפור עושה זאת לפני המן. לעומתו, עומד הכהן הגדול ומפיל גורלות לפני ה', אשר הוא זה אשר יקבע את הקביעה המחולטת והנצחית.

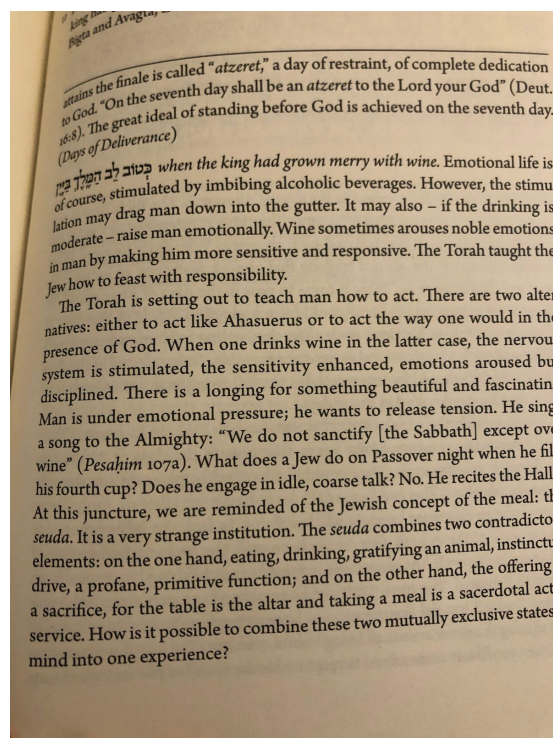
Haman's lot, on the 10th of Nissan, is cast amidst much drinking of wine, with faith in complete determinism that takes no account of the level of a person's morality. Man has the power to use the forces at work in the world, to enlist them for his own purposes. Once he is successful in discovering the fixed laws according to which the world operates, he is free to become drunk and act as he pleases.

The lot of the Kohen Gadol on the 10th of Tishrei is cast in the midst of his fast, with confession and repentance. His fasting is, of course, related to his stance before a God Who requires that a person act morally. Casting the lot means leaving the decision to the One Who created the world, with the faith that He will intervene and guide events in accordance with the moral and religious endeavors of His adherents.

Within Haman's deterministic world ruled by fixed laws and times that cannot be changed, the Holy One intervened and turned that clear, absolute world into a world full of overturning, a world in which the sinner ends up losing.

This lot is cast "before Haman." The location hints at the fundamental approach of the one who casts the lot. The basic assumption underlying the casting of Haman's lot is a fixed and absolute determinism, with no room for argument. The lots of Am Yisrael express a belief in Providence. One lot is cast "before Haman," while the other is cast "before God." This difference leads to either a party or a fast; to inebriation and immorality or to teshuva and atonement. Haman sees himself as ruling the natural forces that act upon and influence the characteristics of time. The magician who casts his lot does so "before Haman." In contrast, the Kohen Gadol and Yehoshua stand and cast lots before God – the One Who will determine the absolute and eternal decision.

Rav Joseph B. Soloveitchik
zt"l, Megilat Esther
Mesorat HaRav, p 58

III. The Role of Ta'anit Esther

חידושי הריטב"א מסכת תענית דף י עמוד א

אבל דעת הראב"ד ז"ל שאע"פ שבטלה מגילת תענית, היינו לענין שאין לנו לעשותן יום טוב ולהמנע בהם מהספד, אבל ודאי אין גוזרין בו תענית צבור, וראייתו מההוא עובדא דרב נחמן דמייטין לעיל (ד"ה ודוקא), ולדבריו קשה מאד יום י"ג שלפני פורים שהוא יום ניקנור היאך מתענים בו, והוא פירש כי יום שלפני פורים אינו כשאר תענית לדחותו כי **זכר לנס שנעשה בו הוא**

משנת יעב"ץ לרב בצלאל ז'ולטי אורח חיים עו

מענה נראה דתענית אסתר, כיון שהוא לא כשאר התעניות שהם גם על הצרות שלנו כיום אלא שהוא רק זכר לתענית אסתר שהתענו בימי המן... אם כן עיקר דינו הוא **שיום זה אסור מדין תענית באכילה ושתייה משום זכר לתענית אסתר שהתענו בימי המן, אבל לא חל על היום דין יום תענית**, היינו שנאמר בו כל דיני יום תענית שלא ינהוג עידונין בעצמו, ולא יקל ראשו, ולא יהיה שמח וטוב לב, אלא שכל הני הדברים מותרים בתענית עאסתר כיון שעצם היום לאו יום תענית הוא, אלא שהוא רק זכר לתענית אסתר שהתענו בימן המן.

ספר כלבו סימן סב

ומלבד אלו הארבע צומות נהגו ישראל להתענות בי"ג באדר זכר לתענית שגזרה אסתר בימי המן שנאמר (אסתר ט, לא) דברי הצומות וזעקתם והוא **תענית של שמחה** ולזכרון הנס קבלוהו בשמחה באותה שעה עליהם ועל זרעם ותענית זה נקרא תענית אסתר

ספר מגיד מישרים פרשת ויקהל מהדורא קמא

זהו סוד התענית שמתענין בי"ג באדר, והוא להכניע כחו מלהשטין, וזהו סוד ג"כ שמתענין הבכורות והאיסטניסין וקצת בני אדם אחרים בערב פסח, והטעם מפני שישראל חייבים לשתות ארבע כוסות בליל פסח וכדי שלא ישטינו עליהם סמאל ונחש נוהגים להתענות בערב פסח להכניע כחם. ולהורות כשישראל שמחים ושותים בימים אלו אינו ח"ו להשלים תאות היצה"ר אלא לעבודת קונינו שהרי הם מקדימים להתענות קודם לכן להכניע תאות היצה"ר:

Rabbi David Brofsky, *Hilkhot Moadim*, p. 398-399

